

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Repetitio Clem. I. Ut Clericorum De Officio Ordinarii

Aufréri, Étienne

Leodii, 1702

Quæstio. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63069](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63069)

172 REPETIT. CLEM. I.

321 Causas autem quare Clericis sit interdicta castitas tradit Ioan. An. in cap. *Quod a te. de clericis conjugatis.* Contra luxuriosos Cleric. & domos & ostia mulierum, Causa fornicationis, frangentes, vide quid notet Io. Faber in *institut. Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur in verbo amore.*

A D D E.

Faber ibi tradit naturale esse, quod animalia appetitu, & fervore conjungendi ex presentia famella commoveantur, quod vero ostia & domos effringant aut rumpant, tali fervore concitata, Id plenè contra naturam esse. Addit si id in animali contra naturam sit, multò fortius in homine, & plusquam bestiales esse eos homines, qui mulierum fores effringunt, & quasi verres spumantes, Tauri petulantes, fœtore hircino aërem insipientes villam circumeunt: Idem eodem loco refert Minsing. in *institut. Si quadrupes pauperiem fecisse.* Matth. Boys D.

Q U Æ S T I O. IO

Quoniam dicitur correctionem clericorum ad episcopum pertinere. Itaque quæritur. An etiam exempti delinquentes in territorio per ordinarium Coerceantur.

ET præsupposito quod ratione delicti non sortiantur forum. Guilher. hic, relatus à Fran. dicit quod multi multa in hoc scripserunt, maxime Hosti, in *summa. in tit. de privileg. s. fi. Io. Mo. & Dominicus in ca. Episcoporum. eo. tit. lib. 6. de quo etiam, nò. de privileg. cap. tuarum* & ibi aliquid per Sicul. Tamen quia secundum Guilher. duo sunt hodie genera clericorum, quorum

quam plurimum Ecclesiam scandalizant, scilicet abusers litterarum sedis Apostolicæ, puta Judices vel executores & impetrantes. Item exempti religiosi potissime mendicantes, & non-mendicantes.

Idcirco quærit, an in aliquem de prædictis si notorie delinquant, possint ordinarii animadvertere, unde pone quod delegatus citat expressè contra tenorem *cap. statutum de rescrip. lib. 6.* de quo certum est ordinario, quod nullum est, quod ipse facit: vel pone quod fratres Prædicatores vel Minores gravant notoriè parrochiales Ecclesias in retinendo portionem eis debitam, juxta cle. dudum, infra de sepultu. Nunquid poterunt Episcopi contra tales procedere? & videtur quod non supra *de offi. dele. cap. si quando.*

A D D E.

Ad hanc questionem addo, quod appellatione Clericorum diœcesis non veniant clerici exempti. Ergo licet Pontifex scribat & mandet Ordinario ut clericos corrigat sue diœcesis, tamen tale rescriptum operari non potest Jurisdictionem contra exemptos. textus in cap. grave de officio judicis ordinarii notavit id Petrus Mollignatus, tractatu de verborum significat, in verbo Clericorum appellatorem, Mattheus Boiss D.

Contrarium tenet hic Guilhaer. dicens quod episcopus potest ex officio declarare talia non posse vel non debere fieri, & palam hoc intimare tam suis subditis quam aliis, & per consequens saltem indirectè de litteris Papalibus & de potestate & gratia per eos data, tam de Judicibus quam exemptis judicare, quod probat,

M

bat,

bat, quia jura essent frustra, nisi essent tuentes, & tamen sunt ordinarii in suis dicecesibus, *de sen. excom. cap. nuper. 18. di. cap. per totum*, & potest Episcopus declarare quod dictum est, quia jura dicunt quod ubicunque contenditur an aliquid fieri debeat vel possit, de jure potest administrator jurium hoc declarare, *de consuet. cap. cum inter.*

123

ii

Ubi dicit Inno. quod ex quo consuetudo mala est notoria ad officium Papæ & sic cujuslibet ordinarii spectat eam extirpare, per hoc quia crimina ubicunque claruerint, punienda sunt *24. quæst. 3. cap. ecce de his qua fi. a prela. cap. quanto. de si. præbyt. cap. quoniam.* ubi etiam dicitur idem esse, si factum non sit notorium, dummodo possit esse notorium per hoc quod no. Inno. *de offi. vica. cap. 1.* ubi dicitur quod si aliquis exponit coram superiore aliquam ineptitudinem notoriam, ut forte in libello vel aliter, vel etiam aliquam incompatibilitatem quæ non potest de jure tolerari, ut si detinens Ecclesiam petit aliam, debet superior ex officio talia extirpare & rumpere. *ff. si mensor. fal. mo. dixit. l. 1.* maxime si in principio causæ cognoverit libelli ineptitudinem, quia tunc debet lacerare libellum. *ff. de assesso. l. 1. de judi. cap. examinata.* ubi de hoc per In. & alios, potest dicecesanus dicere litteras Papales obstare vel non obstare. *ar. de. si. instru. cap. accepimus.* non enim debet permittere nocentes privilegium abuti. *authen. de man. prin. §. non permittas. col. 3.*

A D D E.

Quando iudex aliquem repellat
Si iudex videat actorem jus persequendi non
habere

habere, non dabit ei facultatem apud se agendi
*l. i. §. i. Si mensor falsum. mod. dix. l. i. de
 aleatoribus l. ult. C. ut nemo privatus tit. impo-
 nat reb. suis vel alienis. Sic si incapacitas vel in-
 comparibilitas beneficii spoliato, qui restitui po-
 stulat, proponatur, veluti si dicatur ipsum esse
 monachum, qui uxorem restitui postulat, vel si
 laicus sit, vel si non sit tonsuratus, vel si non sit
 intra annum promotus ad presbyteratum, vel si
 incompatibilis alterius beneficii restitutionem
 postulet, his casibus nec restitui, nec audiri de-
 bet. Late Menochius remedio 15. nu. 433 435.
 438 467.*

Quod mox dicit Judicem multis aliis casibus
 posse officium suum exercere non requisitum, vi-
 de hujusmodi Casus 35. per Socinum in regula.
 245. Judex in fallentijs. Vivium in communibus
 opini. lib. pri opinion. 145 Matth. Boys D.

Item nec debet permittere præses provinciæ **iii**
 delegatos à principe aliter uti sua potestate quam
 in suis litteris contineatur, & si formam earum
 excedant, potest in eos animadvertere, *in authen.
 ut judi, si ve quoquo suffra. §. volumus. col. 2. 97.
 distinct. cap. nobilissimus de offi. dele. cap. cum in jure,
 de rescrip. cap. cum contingat. Pet. Cy. & Bald. in
 authen. qua in provincia. C. ubi de cri. agi. oport.
 Deci. Capellæ. 420.*

Item obligatio quæ de jure communi & natu-
 rali est de subditis erga Epif. remanet etiam in
 privilegiatis, quia quæ de jure naturali sunt
 tolli non possunt *Institi. de legi. ag. tu. in fi. si-*

cut etiam remanet illegitimitas in sua natura de filiis
præby. cap. 1. & lib. 6. Sed Papa non privilegiat in
 delictis : ergo remanent sub ordinario.

Concludit quod in his quæ sunt juris regulariter *supplet*
judex ex officio per superius dicta, *de offi. dele. per totum*
 in quibus autem Judex ex officio supplere possit, tu
 vide late per Sicul. *in c. bone. 1. de postu. præla. Barto.*
& Bald. in l. 1. C. ut qui desunt aduo.

Quod autem ordinarius possit resistere delegato
 quando vellet procedere in casu non incluso in sua
 commissione, tenet Inno. *in cap. si quando de offi.*
delega. & ibidem late Sicut. ad quod gloss. singularis
in cap. litteris, eodem titu. quæ dicit quod judici
 volenti mandare executioni sententiam nullam potest
 impunè resisti. ad quod *le. prohibitum de iure fisci*
 125 *libro. 10,* Idem tenet Dominicus post Archidia: *in*
cap. si eo tempore. de rescriptis. lib. 6. in principio,
2. columna. ad quod bene facit, quod ponit An-
 gelus *consilio suo 275. & in consilio. 187.* & quod no.
 Bar. *in dicta, l. prohibitum.* & idem Angelus *in*
Consilio suo 219. dicit quod Prælati aut subditi non
 debent obedire falsis aut iniquis litteris emananti-
 bus de cancellaria Pontificali vel Cæsarea. *si contra*
ius vel uti. pu. l. 3. de præci. impe. offe. l. ne
damnosa. immo. & de facto potest resisti volenti-
 bus sub umbra dictarum litterarum aliquam com-
 mittere impressionem, non data prius copia recla-
 mandi *l. defensionis facultas C. de iure fisci. lib. 10,*
 propterea dicit Bar. *in præalle: l. prohibitum eod. titu.*
 quod commissarii debent suas commissiones, prius
 quam illas exequantur, Curia Præsidis insinuare,
 quod bene servatur in Practica:

Unde

Vnde concludit idem Fran. hic quod dicta opinio Cuilher. quo ad solutionem principalis quæstionis habet maximam æquitatem, quando superior talium exemptorum monitus per ordinarium non corrigit: sed antequam moneatur nullatenus procedit, cum jurisdictiones confundi non debeant. Item & postmonitionem de juris rigore non procedit dicta opinio, cum oporteat stare verbis privilegij. Si ergo reprimat quod etiam ratione delicti in ordinarij territorio commissi non possit ipse ordinarius cognoscere, opus est ut conqueratur Papæ qui provideat, cum verbis privilegij stari debeat *de privileg. cap. porro. & cap. recepimus.*

Ad quod bona gloss. *in cap. Grave de offi. ordi.* ubi no. quod propter negligentiam Prælati immediati exemptorum potestas non devolvitur ad ordinarium, sed ad superiorem illius prælati exempti: unde ibi Sicut dicit quod si Ab. exemptus est remissus in corrigendo monachos suos, potestas non devolvitur ad Episcopum, sed recurrendum est ad Papam.

Et licet Lap. *ab in præalle. cap. Episcoporum* dicat hoc verum, nisi delictum esset notorium. Tamen ibidem Domi. non credit illud verum, quia notorietas non est illa quæ tribuit jurisdictionem ordinario contra exemptos super delicto commissi in loco exempto. Sed posset salvari quod si delictum illorum esset notorium, & ex tali delicto ipso facto ex juris dispositione incurrerent excommunicationem, quod tunc ordinarij locorum possent illos denunciare excommunicatos ad finem ut per suos subditos evitentur, pro fa. *ibidem alleg. per Lap. & per Guilher in clem. 2. de poeni. & remis. no. Ioa. An in cap. 1. de privil. lib. 6. in no. & in clem. 1. de sequestra.*

Utrum autem tales exempti possint absolvi ab E.

pisc. à sententia canonis, vide latè per Sicul. *in cap. significasti de foro compe. Fe. de se consilio 14 doct. in clem. cum ex eo de jen. excom.*

Unde in principali puncto Fran. hic concludit quod præmissis non obstan. in defectu justitiæ servanda foret opinio Guilher. Finge enim difficilem & periculosum esse accessum ad Papam, ut de facto fuit tempore regis Ludovici II. nuper defuncti, & tales exempti opprimunt Clerum in denegando quartam, vel quid simile tunc enim licet dicere sibi jus etiam autoritate propria per id quod not. *in cap. olim 2. de resti. spoli.*

ADDE de propria auctoritate.

Sic ubicunque officiales sunt negligentes in justitia administranda, ibi licet etiam bona furtivè diripiendo, sibi jus dicere, famulo, & cuilibet alij. Cacheranus decis. 68 num. finali. & ibi in sequenti consilio Nicolai Balbi num. 41 quod reprehendit Menochius præsumptio 80 lib. I. præsumptionum. num. 3. propterea ad hoc ut id liceat 4. requiruntur. 1. quod quis non possit per judicem suum debitum consequi vel repetere. 2. quod non fiat cum injuria primi apud quem illa res est. 3. Si non interveniat periculum magna alicujus læsionis 4. quod non interveniat perjurium, ita Rebuffus de famulorum salariis glos. 10 nu 10 ex Clavasio in sum Angelica verbo Furtum §. ultimo, Mattheus Boys Doctor.

Videtur tamen aliter voluisse Sicul. *in cap. de foro compe.*

compe. II. colum. dum dicit quod in majoribus criminibus ubi timent de fuga, possit Ordinarius exemptos delinquentes carceri mancipare & ad superiorem remittere *argum. opt. in authent. defen. civit. §. audient. col. 3.* ubi defensor civitatis qui non judicat de majoribus criminibus, potest pro talibus criminibus capere & ad superiorem remittere. *fa. quæ dicta sunt supra in 2. q. principali.* Et secundum Fran. hic est alius modus, ut Episcopi sibi subtrahant subsidia revocando casus Episcopales, quos aliquibus in pœnitentia concedunt. Item populis præcipiendo, ut non accedant, ad eos donec destiterint; & sic indirectè coercentur. *arg. cap. de ter- vis, de decis. & cap. post miserabilem. de usur.*

An autem delegatus delinquens in delegatone sua possit coram ordinario conveniri. vide Sicul. post Io. 12
An. in cap. si. de rescrip.

iiij

Ex præmissis infero quod ubi aliquis delegatus abutitur vel alius quicumque litteris Apostolicis potest Ordinarius eum impedire. Secundo quod regulariter exempti contra, *cap. 1. de privile. lib. 6.* non possunt puniri per Ordinarium, etiam data superioris immediati negligentia, vel notorietate delicti. Tertio quod tales exempti declarari possunt sive denunciari excommunicati per ordinarium si incurrerint ipso jure excommunicationem ex statutis suis de jure communi.

Postremò quia dictum fuit supra in 3. & 6. contrario quod pœna delicti remitti potest per principem.

M 3 QUÆS-